Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 17 березня 2009 року № 11 (279)

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Агітаційна бригада "Карпатської Січі" закликає голосувати на виборах до Сойму Карпатської України за список УНО

УРОКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Проголошення Карпатської України – історичний етап у становленні національної державності

Віталій МАТЯШ,
журналіст, член оргкомітету Секретаріату Кабінету Міністрів з відзначення 70-ї річниці проголошення Карпатської України

15 березня 2009 р. громадськість України відзначила одну із героїчних сторінок нашої історії – 70-ті роковини проголошення Карпатської України. 12 березня 2008 р. Президент України Віктор Ющенко видав Указ "Про відзначення 70-річчя подій, пов'язаних із проголошенням Карпатської України". На виконання Указу Президента України Секретаріат Кабінету Міністрів сформував оргкомітет з відзначення 70-х роковин проголошення Карпатської України. Головою оркомітету призначено в.о. Голови Українського інституту національної пам'яті, академіка Ігоря Юхновського.

15 березня 2009 р. на Красному полі поблизу Хуста, де 1939 р. відбувалися бої Карпатських Січовиків з угорськими агресорами, було проведено урочистості з нагоди 70-ї річниці проголошення Карпато-Української держави та її героїчної оборони. Протягом поточного року заплановано провести в Україні два наукових форуми з геополітичних проблем Центральної Європи напередодні Другої світової війни в контексті проголошення Карпато-Української держави та захисту її незалежності. Головам обласних та міських державних адміністрацій доручено встановити пам'ятні знаки й меморіальні дошки у місцях, пов'язаних з життям і діяльністю Президента Карпатської України, доктора Августина Волошина, а також у місцях, де загинули захисники Карпатської України. Президент України Віктор Ющенко доручив місцевим органам влади опрацювати питання щодо присвоєння окремим навчальним закладам імен доктора Августина Волошина і його соратників, відповідного найменування (перейменування) проспектів, площ, вулиць та парків, створення документального фільму, де висвітлюватимуться буремні події 1938–1939 рр., пов'язані з проголошенням Карпатської України. Крім того, протягом 2009 р. на Верецькому перевалі планується спорудити монумент захисникам Карпатської України, відкрити в селі Келечин Міжгірського району Закарпатської області Меморіальний музей доктора Августина Волошина.

Закінчення на 6-й стор.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ЗА УКРАЇНСЬКУ КАЛИНУ

в Сибіру судили

Колись давно в далекосхідному селищі, загубленому в сибірській тайзі, заслані українські хлопці та дівчата влаштували вечорниці. Співали улюблених пісень, серед яких прозвучали "За Сибіром сонце сходить", Шевченків "Заповіт", "Гей, у лузі червона калина похилилася"... Про це незабаром дізналися відповідні органи, заспівувачів потягли до суду:

– Обвіняются в націоналістіческой і антісовєтской пропаганде!

Одна з так званих народних засідателів спробувала якось заступитися за підсудних:

– Да ведь каліна, калінушка – ето із русскіх песєн...

Однак держзвинувачувач різко заперечив:

– Ну, нет! Каліна, о которой оні пелі – ето їхнєє, націоналістіческоє дєрєво!

Сьогодні в нашій незалежній Україні можна співати і про українську калину, і про російську калінушку. Та російській "п'ятій колоні" наша демократія дуже не подобається. І ніхто тих наклепників не притягає до відповіді.

А добре було б, якби чудового ранку на руках провокаторів-українофобів забрязчали українські наручники! Бо нарікаємо ми на них, а вони чхають на всі наші осудливі слова. Тож пора вже до дій переходити!

Петро ПРИЙДУН,
м. Радомишль на Житомирщині

ЛІТОПИС БОРОТЬБИ

УНІКАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ ІСТОРІЇ

Директор Галузевого державного архіву Служби безпеки України Володимир В'ятрович представив досі невідомі матеріали з архіву СБУ про події в Карпатській Україні 1938-1939 рр.

За даними прес-центру, в архіві знайдено оригінали офіційних видань уряду та документи збройних сил Карпатської України, які вважалися знищеними ще в 1939 р., аби не потрапити до рук угорських окупантів.

В.В'ятрович продемонстрував унікальні документи збройного формування Карпатської України – Організації народної оборони "Карпатська Січ".

"Основний архів цієї організації, – повідомив В.В'ятрович, – був знищений самими січовиками в березні 1939 року, аби його документи не потрапили в руки угорської армії. Тому віднайдені матеріали суттєво доповнюють ту невелику частину документів, які збереглися до наших днів. Це – особливо цінні внутрішньоорганізаційні матеріали: накази (зокрема за підписом Головного коменданта Дмитра Климпуша), інструкції, програми навчання та матеріали лекцій для січовиків".

Особливу увагу привертає листівка "Жінки Карпатської України" та "Інструкція для трьохтижневого інструкторського курсу від 1 лютого до 22 лютого1939 р." для Жіночих відділів Карпатської Січі, видана референтурою відділів Жіночої Січі 18.01.1939 р.

Також представлено оригінали офіційних видань уряду Карпатської України, зокрема маніфест від 10 листопада 1938 року, три номери "Урядового вісника" за січень-лютий 1939 року, список кандидатів до парламенту від Українського національного об'єднання, документи дипломатичної місії, сформованої для переговорів з Угорщиною, невідоме фото Президента Карпатської України Августина Волошина.

"На жаль, не всі документи дійшли до нас в цілісному вигляді – кілька документів Карпатської Січі представлені лише фрагментами. Ще частина документів була цілковито знищена чекістами після їх вилучення. З окремих із них були зроблені виписки, що теж можуть бути цінним джерелом", – відзначив В.В'ятрович. Наприклад, у виписці з наказу генерального штабу №25 від 06.02.1939 р. йдеться про присвоєння інструктору Борису Щуці (майбутньому Головному командиру УПА Романові Шухевичу) звання чотаря.

Електронні копії всіх віднайдених документів з історії Карпатської України розміщено в окремій тематичній течці Відкритого електронного архіву ГДА СБУ, для того аби їх вивчали історики, краєзнавці та журналісти. Ознайомитися з матеріалами Відкритого електронного архіву ГДА СБУ можна: м.Київ, вул.Іринінська, 4; м.Харків, вул.Мироносицька, 2; м.Одеса, вул.Єврейська, 43; м.Севастополь, вул.Леніна, 37; м.Сімферополь, вул.Дзержинського, 7.

(За повідомленням прес-центру СБУ)

З ВІРОЮ В УКРАЇНУ

Відколи не стало Слави Стецько, в Києві щороку рідні, побратими та однодумці приходять до Церкви св. Миколая Чудотворця на Аскольдовій могилі, прихожанкою якої вона була, щоб поручити щирими молитвами її душу Всемилостивому. 12 березня в шосту річницю її відходу у вічність настоятель храму отець Ігор Онишкевич відправив Службу Божу та поминальну Панахиду в пам'ять спочилої сл.п. пані Слави.

ПАМ'ЯТИ ПРОВІДНИКА

Голова Секретаріату КУН С.БРАЦЮНЬ та заступник голови КУН В.БОРЕЙЧУК покладають вінок до могили Слави Стецько

З плином часу в Конгресі Українських Націоналістів не забувають першої голови Конгресу Слави Стецько. У січні цього року в Мюнхені, на фасаді будинку, де працювало подружжя Стецьків, на державному рівні, за підтримки Президента України, відкрито меморіальну дошку. Уже найближчим часом відкриється музей у селі Юшківці Бібрського району на Львівщині, де до війни вона вчителювала та була директором школи. До 90-річчя від дня народження пані Слави, яке відзначатиметься наступного року, Конгрес готує ряд видань про її життя і діяльність. Не знято з порядку денного й питання відкриття у Києві меморіального музею подружжя Ярослава та Слави Стецьків.

Звертаючись до присутніх у храмі, отець Ігор наголосив, що в час Великого посту в церкві відбуваються молитовні зустрічі з метою залучити кожного до активного християнського служіння через діла милосердя, та до пригадування, поряд зі страстями Господа, Хресної дороги свого народу та Церкви. У своєму слові він говорив про Хресну дорогу Слави Стецько до Бога та України, заслужено відзначив її великі заслуги, самовіддану працю задля незалежності нашої держави та духовної єдності українців.

Відбулося покладання вінків та квітів до могили Слави Стецько на Байковому цвинтарі.

Присутні згадували, якою сильною духом була голова проводу ОУН та Конгресу Українських Націоналістів. Її пам'ятають чуйним духовним провідником, котрий повсякчас дбав про людей та рідну Церкву.

Усі, хто говорив слово спомину про пані Славу, висловлювали переконання, що найкраще вшануємо пам'ять спочилої, якщо будемо співпрацювати з волею Божою за сповнення її найбільшої мрії, а саме, щоб у рідній Україні була єдність національно-патріотичних сил, щоб наша держава була єдиною тілом і духовно, що засновано на євангельському наказі "Хай буде одне стадо і один пастир". Під цими словами можуть підписатися всі, хто знав пані Славу та кому не байдужа доля та майбутнє України.

Шість років Слави Стецько немає з нами, та засіяне нею проростає у діяннях послідовників.

Прес-служба КУН

ЧЕСТЬ НАЦІЇ

ШУХЕВИЧА УВІЧНЕНО В ЗАБОЛОТІВЦІ

За ініціативи та зусиллями Чортківської районної організації Конгресу Українських Націоналістів 1 березня у селі Заболотівці вперше на Тернопільщині відкрито й освячено пам'ятник Романові Шухевичу.

Доведений факт, що саме в цьому селі, у криївці, з травня до серпня 1945 року перебував головнокомандувач УПА Роман Шухевич (Тарас Чупринка). З архівно-слідчої справи відомо, що Марія Кизимович (псевдо Марта) була провідницею Українського Червоного Хреста Чортківської округи, де в селі Заболотівці перебувала в криївці з Романом Шухевичем, забезпечувала його зв'язком та харчами. На слідстві вона підтвердила, що від липня до вересня 1945 року була довіреною особою провідника Білого (Шухевич), який у вересні з охороною перейшов на іншу територію. Згодом криївку виявили органи НКВС.

Монумент установили на подвір'ї місцевої школи, неподалік колишнього бункера.

З вступним словом до гостей і мешканців села звернувся один із ініціаторів спорудження погруддя – заступник голови Чортківської районної ради, голова районної організації Конгресу Іван Віват. Разом з ним відкрили пам'ятний знак, перерізавши символічну стрічку, ветеран ОУН-УПА, почесний голова Тернопільської обласної організації Конгресу Оксентій Каменюк, голова районної ради Роман Чортківський та сільський голова Заболотівки, заступник голови районної організації КУН Михайло Фойдюк, який доклав багатьох зусиль, щоб було споруджено погруддя Р.Шухевичу та відбулося дане свято. Перед присутніми на постаменті висотою майже в три метри, облицьованому червоним каменем, постало погруддя із чорного граніту Головного командира УПА.

Священнослужителі різних конфесій відправили молебен.

У першу неділю весни в Заболотівці побувало і виступило багато знаних на Тернопільщині та в Україні особистостей: уже згадуваний Оксентій Каменюк, голова секретаріату КУН Степан Брацюнь, голова Чернівецької обласної організації Конгресу Віктор Лютик, багаторічний політв'язень, колишня зв'язкова ОУН-УПА Марія Штепа, голова братства ОУН-УПА "Лисоня" Петро Касінчук та інші.

І.Віват склав слова подяки усім, хто долучився до спорудження монументу, адже кошти на пам'ятник зібрала районна партійна організація Конгресу, місцеві підприємці, жертводавці. Скульптор погруддя – Богдан Дячук з Підгаєччини, коли дізнався, чию пам'ять увіковічнювати-ме, погодився виконати його за символічну плату.

На заході зібралося багато людей із довколишніх сіл та районів Тернопілля, з різних областей України. Чи не найчисельнішою була делегація членів Конгресу з Чернівеччини. На відкритті пам'ятника також були представники ряду інших націоналістичних партій та організацій.

Завершилося святкове дійство українськими патріотичними піснями, що їх виконали народні колективи: лавреат премії ім.Братів Лепких – хор національно-патріотичної пісні "Заграва" з Тернополя, хор патріотичної пісні братства ОУН-УПА з Чорткова, аматорський ансамбль патріотичної пісні "Відлуння" села Гуштин з Борщівщини, Заболотівський сільський хор.

Того дня славне село Заболотівка ще раз продемонструвало свою патріотичність та набожність. Тут витає незборимий дух Романа Шухевича.

Кор. "НіД"

Макарівський районний Провід КУН Київської області глибоко сумує і висловлює щире співчуття рідним і близьким з приводу передчасної смерті Лідії СКИБУН, члена КУН з 2004 року.

Вічна пам'ять.

УТОЧНЕННЯ

У ч. 10 "Нації і держави" від 10.03.2009 року з вини редакції трапилася прикра помилка. Автор статті "Болить душа за те, що коїться" Мирон Коваль є головою Хирівської МО КУН Львівської області.

Просимо вибачення у шановного друга Мирона Коваля.

Редакція.

ВІРНИЙ МРІЇ ПРО УКРАЇНСЬКУ УКРАЇНУ

Нещодавно Івану Колачнику, великому патріоту рідної України, виповнилося 84 роки.

Народився він в с. Деревна Жовківського району Львівської області. До 1939 року жив і вчився під Польщею. У московське "звільнення" не повірив, але й на службу до німців не пішов. Став активістом підпілля. Готував їжу для УПА, водив хлопців на місце знаходження вояків. Тоді ж і вступив в ОУН. Мав псевдо Сушко. В боротьбі з московськими зайдами не раз проявляв відвагу і мужність. Та 23 вересня 1944 року сталось непередбачуване: зрадник видав їх – привів п'ятьох червоних солдатів з автоматами до стайні, де вони перебували. Іван отримав 15 літ каторги і 5 заслання. Термін відбував на Колимі.

Вийшовши на волю 10 липня 1955 року, Іван Колачник повернувся з Колими і почав служити в церкві – 12 років був дяком у греко-католицькій церкві, два роки – в церкві Київського патріархату.

І.Колачник все життя мріяв про вільну незалежну Україну, тож вболіває кровно за все, що відбувається в державі. Його можна побачити скрізь, де збираються патріоти – націоналісти для вирішення важливих питань. Інколи зі слізьми на очах говорить, що не таку Україну виношував у своєму серці. В мріях вона була справді українською. І він продовжує свято вірити, що недаремно вони незалежність виборювали роками, наповненими каторжними роботами, страшними знущаннями.

Сьогодні ж ми всі дякуємо Івану Васильовичу і його побратимам за все, що вони зробили для нас. Доземно їм вклоняємося і обіцяємо продовжити їхню святу боротьбу.

Слава Україні! Героям слава!

Марія КИСИЛЬОВА,
м. Чернівці

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Геник Володимир	(048) 765-08-17
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Тарас ВОЗНЯК

УРОКИ ІСТОРІЇ

НАВІЩО БАТУРИН

Тільки нації з чіткою самоідентифікацією, плеканою культурою можуть бути економічно та політично успішними

Президент України В.ЮЩЕНКО під час відкриття історично-меморіального комплексу в Батурині

Нещодавно відбулося відкриття історично-меморіального комплексу в Батурині, одній із гетьманських столиць України, та ще й знакової в українсько-російських відносинах. Російська рученька пролила тут чимало "братньої" козацької крові.

І було відкриття. І були козаки. Сучасні. У чомусь зворушливі. А в чомусь і смішні. Такі собі дядьки, які в 60 років бавляться у "війну".

Одразу можу передбачити "в'їдливі" запитання епохи Ющенка: а скільки грошви пішло на цей батуринський комплекс? І це тоді, як увесь світ у кризі, а ми й поготів... А він, Віктор Андрійович, марнотратить наші кошти... То на вшанування Голодомору викине гроші, то на Батурин... А нам би лише харчі хороші. А їх катма.

В епоху Ющенка можна собі дозволити такі запитання. В епоху Тимошенко чи Януковича цього вже не буде. З двох причин. І Батурин, і Голодомор, й інші "націоналістичні заморочки" як Тимошенко, так і Януковичу надзвичайно далекі. Тієї зворушливої наївности й щирости в цих питаннях нашого актуального Президента у них немає. Та й бути не могло. І не тому, що вони хочуть потрафити Москві. Це їхнє внутрішнє. Вони не з Хоружівки, з якої вони насміхаються. Але тисячі таких Хоружівок і створили цей народ, таку-сяку державу і ще утримують у ній український дух.

І водночас ці "прагматики" свято вірять в ілюзію, що добробут приносить той самий прагматизм, а не щось ефемерне, як стійка національна самосвідомість чи культура, що, як з'ясувалося, завжди має тільки національну форму. А всі її "інтернаціональні" відмінності, якими нам морочать голову з Москви, виявляються або вульгарним російським шовінізмом, або таким самим американським сіліконовим продуктом. "Украинскости" їм не потрібно – все це забавки трохи смішного президента і "националистов".

Але історична правда свідчить про зовсім протилежне. Тільки нації з чіткою самоідентифікацією, плеканою культурою можуть бути економічно та політично успішними. А нації без культури, без історичної пам'яти приречені на визискування згуртованішими спільнотами.

Чому українці історично програвали росіянам, полякам та угорцям?.. Та тому, що це розвинені політичні нації, які мають всі потрібні для того ознаки. Це і мовна єдність, і чітка історична пам'ять (байдуже, чи відповідає вона історичній істині), і розвинена культура. Водночас вони мають і свою політичну культуру. Як-от Росія. Її політична культура може нам не подобатися, але вона є і відповідає росіянам, хоча ми можемо вважати її перверзією. Це і культура господарча – ведення бізнесу по-російському, що також може нам подобатися чи ні, однак вони намагаються нав'язувати і нам свої норми ведення бізнесу. А невдовзі знову спробують нав'язати і свою "суверенну демократію", тобто свою культуру в широкому значенні цього слова.

Тому відважуся ще раз повторити істину, яка є банальністю для цілого світу, але чи не цілковито відкидається в Україні. Культура забезпечує успішність націй. Культура забезпечує політичний успіх. Культура забезпечує добробут. Культура забезпечує військову спроможність. Бо тільки культура може змусити кількасот студентів іти помирати під якісь Крути. Бо тільки культура могла спонювати сільських хлопців і дівчат сил, щоб десять років віддавати свої життя у безнадійній боротьбі УПА. Бо ж не за відсоток у реекспорті російського газу вони гинули. І, хоч як парадоксально, сьогоднішні злодюжки з Верховної Ради чи уряду користуються тією жертовністю, яку проявили ці, по суті, діти. Бо без дитячої самопожертви не було б цієї політичної конструкції з назвою "Україна", яку депутати стриножили і з якої користаються.

Та повернімося до Батурина і культури. Культура – це не щось, що лежить облогом в архівах. Це стиль життя: і кухня, і відпочинок... Це й ті суспільні ритуали, які регламентують наше повсякдення. І наші свята, такі, як щорічне освячення пасок, а не нав'язаний Halloween. І в цьому сенсі наш хоружівський Президент інтуїтивно робить фундаментальну справу: повертає нас до самих себе. І це не блаж Президента, якому залишився рік каденції. Це закладення основ майбутнього добробуту й успішності нації, хай там що про це думають і говорять "прагматики", а насправді циніки, у яких навіть немає шансу знайти самих себе.

Як відомо, вибори до Тернопільської обласної ради, незважаючи на бойкот і спроби зриву з боку БЮТ, таки відбулися. І вже попередні їхні результати, станом на вечір понеділка, 16 березня, засвідчили, що цій політичній силі було чого нервувати. За попередніми даними підрахунку голосів представники керованого прем'єром Ю.Тимошенко блоку на Тернопіллі набрали лише 8% голосів виборців. На момент, коли це число газети потрапить до рук читачів, результати виборів, принаймні, у загальних рисах, вже будуть відомі, але навряд чи вони істотно відрізнятимуться від оприлюднених у понеділок увечері.

ПОЛІТИКА І СУСПІЛЬСТВО

ТЕРНОПІЛЬ: ПЕРШИЙ ДЗВІНОК ДЛЯ ТИМОШЕНКО

На все приходить час розплати

За попередніми даними підрахунку голосів на 98% виборчих дільницях, до Тернопільської облради проходять 7 політичних партій. Лідирує Всеукраїнське об'єднання "Свобода" – 33,8%, далі йде партія "Єдиний центр" – 13,8%, потім Партія регіонів – 9,7%. Блок Юлії Тимошенко й Українська народна партія отримали по 8%, партія "Народний Союз Наша Україна" – 5,5%, Блок Литвина – 3,6%.

Якщо низькому рівневі підтримки БЮТ з боку виборців дивуватися не варто (зважаючи на бездарне керування Тимошенко і її дешевий, огидний популізм, який уже, схоже, всім добряче остогиднув), то підвищений інтерес викликає високий показник ВО "Свободи". "Перемога на тернопільських виборах та ще з таким результатом відкриває нам дорогу в парламент. На цих виборах ми остаточно зламали міф, який існував упродовж останніх років, про непрохідність націоналістів і "Свободи"", – наголосив, коментуючи результати паралельного підрахунку голосів, О.Тягнибок.

Порівняно високий результат "Єдиного Центру" пояснюється не лише активністю цієї політичної сили, а й тим, що саме її представник Ю.Чижмар очолює Тернопільську державну адміністрацію.

Дещо дивним виглядає і загалом непоганий результат Партії регіонів, але це – наслідок алергії виборців до брехні з урядових кабінетів. Досі дехто з наших громадян продовжує мислити "категоріями Майдану", ставлячи в один ряд Президента і Тимошенко. Відтак – ці громадяни на знак протесту і віддали свої голоси за їхнього "опонента" – Партію регіонів.

БЮТ, не чекаючи остаточних результатів, має намір оскаржити їх у судовому порядку. Про це йдеться в заяві цієї політичної сили. Крім того, народний депутат від БЮТ А.Шевченко на прес-конференції в Києві заявив, що тимошенківці не братимуть участи у роботі Тернопільської обласної ради, а кандидати від блоку, які балотувались на цих виборах, не будуть брати депутатські мандати. Говорив цей депутат і про "численні фальсифікації" на виборах, при цьому, щоправда, не конкретизуючи, про що саме йдеться.

На думку деяких оглядачів і політиків, оскарження Блоком Юлії Тимошенко результатів дострокових виборів депутатів Тернопільської обласної ради це більше вплине на зниження рейтингу цієї політичної сили.

Політологи ж загалом результати виборів до Тернопільської обласної ради вважають закономірними.

Так, директор Центру "Третій сектор" А.Золотарьов вважає, що "по-перше, у БЮТ трапилось запаморочення від успіхів і вони, намагаючись всіляко вдало увійти в президентську кампанію, допустили цілу низку стратегічних помилок, тому результат тернопільських виборів для БЮТ – це результат нехтування стратегією на догоду тактичним намірам або хвилинним інтересам". По-друге, вважає експерт, "це дзвіночок для існуючого політикуму та провідних політичних партій, який свідчить, що дуже великий відсоток незадоволених провідними політичними акторами в Україні. Потретє, це такий локальний успіх ПР, яка набрала 9% в регіоні, де взагалі вважалось, що 3% для них – це межа. По-четверте, це урок для технологів, що результат цих виборів та перебіг подій показують, що багато з тих, хто працюватиме на майбутніх президентських і парламентських виборах, готуються до війни, а ніхто не усвідомлює, що грошей в країні стало в рази менше і те, що на майбутніх виборах треба знайти адекватний новим економічним умовам набір засобів та інструментів, методів".

Директор Центру дослідження проблем громадянського суспільства В. Кулик також говорить, що "результати були закономірні і очікувані. Фактично те, що БЮТ втрачав голоси на Тернопільщині, було очевидно, і їхні дії на зрив виборів також були зрозумілі. Те, що вони набрали стільки відсотків, свідчить про фактичний провал їхньої політичної діяльності в області.

На думку директора політичних програм Центру політичного консалтингу О.Проценка, результати виборів на Тернопіллі – "це більше, ніж тенденція. Помножте такі результати на реальний кризовий стан української економіки, і матимете точку зворотного відліку популярности Тимошенко та її команди. А звідси випливає й висновок: невтішна електоральна крива БЮТ дає підстави прогнозувати, що найближчим часом Тимошенко знову візьметься за виховну роботу в парламенті та зосередить свою титанічну педагогічну працю на Партії регіонів. Тобто, БЮТ таки може наважитися на черговий союз і, можливо, вже більш стратегічний – з регіоналами".

Як відомо, 15 березня вибори до місцевих органів влади пройшли не лише у Тернопільській області. Наразі оприлюднено лише попередні результати виборів на Донеччині. Вже можна сказати, що і там БЮТ не увійшов до числа фаворитів. У семи селищних і сільських радах Донеччини головами стали представники Партії регіонів, партії "Єдиний центр", Блоку Литвина і Української селянської демократичної партії.

(За матеріалами УНІАН)

***

Тим часом Прем'єр-міністр України вважає, що економічна політика щодо запобігання кризі дає позитивні результати. Про це вона заявила у понеділок на позачерговому засіданні Кабінету міністрів, коментуючи статистичні відомості про розвиток національної економіки в лютому 2009 року. Виявляється, якщо вірити не своїм очам і своєму гаманцеві, а офіційній статистиці і Тимошенко, то все у нас чудово. "Обсяг зростання промислового виробництва у лютому становив 5,4% до рівня січня 2009 року. І майже за всіма напрямами, за винятком енергетики, у нас відзначаються плюсові прирости. Деякі галузі у лютому до січня дали приріст до 20%", – сказала вона.

Крім того, повідомлено, що 27 березня Ю.Тимошенко знову відвідає столицю Росії. Цього разу вона візьме участь у засіданні економічного комітету українсько-російської міждержавної комісії. Головною темою цього засідання буде авіабудування. Хоча навряд чи літаками зараз переймається Тимошенко, і навряд чи заради цього вона вкотре здійснює паломництво до Кремля.

МАЛОРОСІЙСТВО

"ДЯДЬКИ ОТЄЧЕСТВА ЧУЖОГО"

Олег ЧОРНОГУЗ

Це з минулого. А ось із сучасного. Ці приклади і факти я наводжу для того, щоб окультурити трохи душі базилевських-ярових і їм подібних не літературним, а політичним холуям типу коновалюка, волги, голуба чи шуфрича.

Згадані персонажі мені, "не окультуреному Москвою", можуть сказати: що було, те загуло. Ні, воно гуде і досі чи не з усіх радіоточок і "всеукраїнських" телеканалів. Ваша провокаційна писанина не що інше, як масло у вогонь непростих стосунків з нашим північним сусідом, який завжди з претензіями до нас, на відміну від усіх інших сусідів. Він з білого творить чорне, він із синів-патріотів робить зрадників. Він сам повсякчас зраджує, а потім нас звинувачує в цьому. Цей північний сусіда нині єдиний, хто досі не хоче з нами кордонів, не бажає, щоб ми пішли в Європу подалі від нього, бо хоче, щоб ми "автоматично окультурилися" і знову "влилися в ненажерливе імперське лоно".

Ось вам кілька виписок з інтерв'ю "окультуреного" шовініста Дугіна: "Есть свои, и есть не свои... Мы, пользуясь этим предлогом, территориальной целостности, укрепляли свои интересы, пользуясь предлогом сепаратистским нежелания осетинов и абхазов жить на территории Грузии и жить с нами, на нашей территории в рамках единого государства, мы поддерживаем их. Вывод абсолютно простой: свой и не свои, и все остальное неважно. И точно так же нечто подобное нам предстоит на Украине.

...Кто за нас – тот молодец...

ВЕДУЩИЙ: То есть, если восток Украины и типа юг Украины...

А.ДУГИН: Захотят быть с нами.

ВЕДУЩИЙ: То плевать на границы?

ДУГИН: Мы будем вынуждены пренебречь территориальной целостностью Украины".

Його однодумець – депутат Держдуми РФ Костянтин Затулін "не исключает, что Россия в нужный момент подаст знак" юго-восточным регионам Украины для вхождения в состав России", і "на самом деле, даже Переяславская рада, чью очередную годовщину в эти дни мы отмечаем, была итогом многолетних переговоров между Московским царством и Украиной Богдана Хмельницкого, "гетмана русского народа". "Русского, а не украинского народа" – закінчує своє резюме Затулін...

Спасибі йому й на цьому. Хоч підтвердив, що тоді підписували угоду все ж таки між Московією і Руссю. Тому й Богдан Хмельницький іменував себе "руським гетьманом". От тільки Петро I у 1713 році ліквідував назву Московія. І звідси пішло все оте "окультурене" історичне баламутство, де вже тепер ніхто не знає, хто русин, а хто москаль.

Щодо остаточного "окультурення" України у випадку, якщо вона "добровільно" не захоче "окультуритися з Москвою", то по ній слід нанести "превентивний ядерний удар". Принаймні, так радить "окультурений" екс віце-спікер Державної Думи Росії: "Без Украины Российская империя невозможна, оскільки Украина – це єдине джерело генетичного й інтелектуального потенціалу Російської імперії".

А як же бути з "окультуренням" після "братнього" "превентивного удару"? Воістину "не окультурений розум не годен цього зрозуміти".

Божевільний Жириновський пропонує зробити "культурному народові" "последний бросок на юг, выход России к берегам Индийского океана и Средиземного моря – это действительная задача спасения русской нации... Как я мечтаю, чтоб русские солдаты омыли свои сапоги теплой водой Индийского океана и навсегда перешли на летнюю форму одежды".

Головний редактор московського військового журналу М.Баранов без усяких метафор й епітетів ще більш "окультурено" висловився у квітні минулого року: "Любая республика бывшего СССР, заявляющая о своем намерении вступить в НАТО, тем самым автоматически декларирует враждебность к России. И пора эти мысли недвусмысленно и ясно донести до правящей элиты и до населения Украины".

М.Задорнов розповідав, що деякі росіяни, їдучи на курорти Прибалтики, вивчають міміку... глухонімих, щоб прибалти не дізналися, що вони – росіяни. Як тут не процитувати Герцена, який сказав, що "росіяни в Європі зажили слави найрозпусніших людей. Великі майстри покірности і витяжки "во фронт" у себе вдома, а тут вони не хочуть підкорятися місцевим звичаям" і поводяться як хами. Ф.Достоєвський пояснював: "Найбільшою силою Московщини було те, що європейці нас, московинів, не знали... Народ, який блукає по Європі і шукає, що можна зруйнувати, знищити заради розваги".

Ось так самі росіяни засвідчують своє "окультурення". Той самий О.Пушкін, на якого посилається В.Базилевський, стверджує: "Народ байдужий до найменшого обов'язку, до найменшої справедливості, до найменшої правди. Народ, що цілковито не визнає ні вільної людини, ні вільної думки... І мав же я нещастя народитися в Московщині".

О.Яровий у своїй репліці "Інтелігентний ляпас маргіналові" цитує О.Солженіцина. Я собі також дозволю процитувати нобелівського лауреата: "15–20 років ми посилено й навіть з натиском грали на українській мові й навівали братам, що вони цілком незалежні й можуть від нас відокремитися, коли завгодно. Але щойно вони захотіли це зробити наприкінці війни, ми оголосили їх "бандерівцями", так само як і "петлюрівці", це все ті ж самі українці, які не хочуть чужої влади. Дізнавшись, що Гітлер не несе їм обіцяної свободи, вони й проти Гітлера воювали усю війну, але ми про це промовчуємо, це так само невигідно нам... Не зіпсовані, працьовиті, вірні слову, незухвалі – за що їх втягнено до перемелювання під ті самі кляті лопати? Нікого не чіпали, жили тихо, злагоджено і моральніше від нас – і ось винні в тому, що нам кортить їсти, винні в тому, що живуть біля нашого ліктя й відгороджуються від нас... ("Архіпелаг Гулаг").

Мені не хотілося нагадувати все це ледь не останньому "інтелігенту" в Україні В.Базилевському, як його величає О.Яровий. Але до цього мене змусила їхня "інтелектуальна" писанина. Просив би їх не зовсім "окультурено" – понатужтесь, хлопці. Натисніть на інтелект і зрозумійте хоча б колишнього підполковника царської жандармерії Муравйова, який вождя всесвітнього пролетаріату запевняв: "...ми несемо її (мабуть, московську культуру. – **О.Ч.**) з далекої півночі на вістрях своїх багнетів, і там, де ми її встановлюємо, повсякчасно підтримуємо її силою цих багнетів". Чи треба ще щось додавати про окультурення й до інтелектуальної вищости наших сусідів?

Закінчення. Початок у попередньому числі.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

МОСКВІ ПОРА ВІДДАВАТИ "БОРГИ"

На телеканалі "Інтер" соціалістка Валентина Семенюк поскаржилася на те, що воїни, які воювали в Афганістані, звертаються до урядовців України, щоб їм підвищили пенсію, але їм відповідають, що "Україна їх туди не посилала". Та хоч як би лила ця спритна персона крокодилячі сльози, українські урядовці мають рацію. Минуло двадцять років, як москалі покинули Афганістан. Сьогодні декому хотілося б зробити для них свято, поїсти фронтову кашу, випити "сто грам", як на дев'яте травня, тобто в ім'я більшовицької армії, по-радянськи. І все це – за рахунок України. Але в цивілізованому світі так не роблять.

У 1918 році Австрія програла війну, Австро-Угорська імперія припинила існування, але австрійська держава і українцям, і полякам – як інвалідам, так і сім'ям загиблих воїнів – виплачувала через Червоний хрест великі гроші. Мій вуйко (мамин брат) у Першу світову війну на італійському фронті втратив око, то за Польщі він одержував щомісяця допомогу в розмірі 50 злотих, а жінки загиблих одержували щомісяця по 100 злотих. Це тоді, коли добра корова коштувала 80 злотих.

Так допомагали європейські держави своїм колишнім захисникам. А ось як "віддячували" москалі.

Один чоловік, який потрапив у полон до німців, після війни повернувся додому. Працював продавцем у сільському кооперативі. До нього навідувався начальник гарнізону НКВД – у борг брав у нього горілку. Наборгував уже 350 рублів. Тоді продавець нагадав про розрахунок. Начальник НКВД розлютився. Наступного дня під'їхала машина і забрала ветерана війни, жінку і малу доньку на Сибір. Тільки за хрущовської "відлиги" повернувся репресований у своє село.

Таку "вдячність" колишнім захисникам імперії москалі виявляють і досі. Тож Українській державі пора нагадати спадкоємцям учорашньої московської держави про їхній історичний борг.

Михайло ЧУБАТИЙ,
с. Озеряни
Івано-Франківської області

МОЛОТКОМ – ПРОТИ МОВИ

На адміністративному корпусі мартенівського цеху Маріупольського металургійного комбінату ім.Ілліча, якими керує Герой України Володимир Бойко, висіли дошки, на яких було написано українською мовою: "Їдальня", "Медпункт", "Мартенівський цех". За півтора-два місяці перед останніми позачерговими виборами у Верховну Раду України їх розбили молотком і повісили нові дошки, уже написані іноземною мовою (російською)...

В.МАХСМА,
м.Маріуполь

МАРЕВО ПЕРЕЯСЛАВА

Сповнилося 355 років українсько-московської "угоди", відомої під назвою "Переяславська".

Переговори з приводу підписання цієї угоди почалися в січні 1654 р. у Переяславі, а закінчилися в березні у Москві. Українську Державу уособлював гетьман Богдан Хмельницький, а Московщину – цар Олексій Михайлович. Протягом століть москвини завзято виспівують дифірамби тому документу, який насправді був фальсифікатом, бо ніколи не воз'єднував наші народи, а ставив "старшого" московського "брата" над нами. Москва затято бачила наш народ у своїх цупких обіймах, які мали нас задушити. Вона ніколи не допомагала Україні в історичній боротьбі, а все чекала, коли Україна буде знесилена, щоб взяти її в своє підданство.

У пам'яті – спогад про весну 1954 р., коли за вказівкою з Кремля на теренах України комуністична партія зі своїми холуями організувала помпезне відзначення 300-ліття облудного "воз'єднання".

Та попри всі брехні, угода в Переяславі залишається символом загарбання імперською Росією козацької держави, грізним нагадуванням про імперську небезпеку.

Тож, живучи в незалежній Українській державі, ми маємо зробити все, щоб марево Переяслава, яке висіло над Україною впродовж 355 років, зникло назавжди!

Юрій ДЕКУНЕНКО,
м. Верхньодніпровськ
Дніпропетровської області

Нещодавно в Києві побував лідер Білоруської Партії Свободи Сяргей Висоцкі. Очолювана ним політична сила фактично існує з 1994 року, а юридично її ніби й немає. Кілька спроб зареєструватися на теренах рідної Білорусі виявилися марними. Наразі реальна (Народна) опозиція включно з білоруськими націоналістами вимушена провадити нелегальну діяльність, час від часу відбуваючи чергові відсидки, чистки, перебуваючи у режимі тотального замовчування вітчизняними ЗМІ. Білоруські опозиціонери перебувають під постійним недремним оком білоруського КДБ.

Одначе, попри наявність лояльної до режиму Лукашенка офіційної опозиції в умовах нівелювання всіх національних ознак, у білоруського народу майже стихійно визріває потяг до патріотичних цінностей. Питання лишень, як довго він зрітиме…

Білоруська Партія Свободи віддавна шукає підтримки у політичному середовищі України і має гарні стосунки з такими політичними партіями, як КУН, УНП та НРУ (при цьому являючи собою білоруський симбіоз усіх цих трьох українських політичних сил).

Детальніше про те, що ховається за фасадом "білоруського соціалізму", розповідає "Нації і державі" Сяргей ВИСОЦКІ.

Сяргей ВИСОЦКІ: "ПІСЛЯ НОЧІ НАСТАНЕ ДЕНЬ"

Лише тісна співдружність України й Білорусі здатна кардинально змінити геополітичне обличчя всієї Східної Європи

"БОРОТЬБА НАРОДЖУЄ СВОБОДУ"

– Пане Сергію, в українському суспільстві інколи доводиться чути про те, який у Білорусі порядок завдяки сильній руці бацька Лукашенка, мовляв, ось би й нам такого міцного лідера. Наразі що є міф, а що реальність?

– Можливо, у твердій руці по-лукашенківськи й був би сенс, якби він ставив собі за мету побудувати національну білоруську державу. Нині очільник Білорусі діє у кардинально протилежному напрямку. Його операція, образно кажучи, може завершитися смертю пацієнта: Білорусь може втратити свою державну незалежність повністю. Нині Лукашенко переживає кризу рецептів державного управління. Усі чекали, що з цього білоруського соціалізму (насправді сталінського) Лукашенко перейде до такої собі європейської моделі з розвинутим середнім класом власників. Однак усе лукашенківське розуміння ринкових реформ звелося до тупої здачі білоруських національних інтересів та державної власності російській державно-олігархічній машині (25% білоруської газотранспортної системи вже належить Росії). Цей процес, на жаль, активізується щодня. Білоруська незалежність висить на волоску. І ніхто про це не скаже, окрім самих білорусів. У нас, до речі, вельми жорстке ставлення й до позиції Заходу стосовно Білорусі. Тому що їхні пріоритети – стабільний газ від Росії – а на те, що діється на теренах Білорусі, Захід радше дивиться крізь пальці.

– Такий собі прагматизм по-європейськи спостерігали і ми, коли на початку 2009 року Росія чинила неприкритий тиск на Україну через відключення постачання газу до Європи. Між справедливістю і газом європейці почасти обирали останнє…

– Так. І, користуючись можливістю, я через газету "Нація і держава" апелюю до української політичної еліти із закликом підтримати Народну опозицію Білорусі. Розумію, що у деяких українських політичних лідерів виникає небезпідставний страх. Бо дружба з нами може призвести до вельми непростих наслідків для тієї політичної сили, яка на це зважиться. У вас, звичайно, і своїх проблем вистачає. Але їх тільки більшатиме, якщо не будете розвивати державницькі підходи, напрацьовані такими українськими ідеологами, як Юрій Липа та Ярослав Стецько. Ваші геополітики, як і наші, стверджують, що тісна співдружність України й Білорусі може кардинально змінити політичне обличчя всієї Східної Європи. Ми виграємо, якщо будемо консолідовані. Те ж саме я кажу й полякам, які часом поводяться невизначено, більше допомагаючи польській общині в Білорусі, ніж білоруській демократії. І коли Польща бере на себе роль лідера у справі підтримки демократії Східної Європи, то вона повинна це робити.

Хочу звернути увагу, що українці та білоруси – абсолютно братерські народи, однак ми ніби живемо в різних вимірах і далеко не завжди знаємо, що відбувається з сусідом. Я пояснюю це насамперед відсутністю свободи слова у Білорусі.

– Білоруська Партія Свободи існує майже 15 років, як і Конгрес Українських Націоналістів. Хотілося б детальніше дізнатися про найпомітніші акції очолюваної Вами політичної сили.

– Перша акція в середині дев'яностих так і називалася "Лукашенко, відправляйся у свій Совгаз". Та справді переможними і вдалими стали протестні події довкола Куропат. Річ у тім, що просто по місцях розстрілів сотень бідорусів, поляків тощо Лукашенко задумав прокласти потужний автобан. Тоді за ініціативою БПС та молодіжних студентських організацій був утворений табір спротиву. Нам вдалося домогтися перенесення будівництва траси на певну відстань. Партія також організовує вшанування білоруських героїв та визначних дат, після чого проти нас виставляють силові підрозділи з усіма можливими наслідками. Свого часу я особисто посів перше місце під час виборів до Верховного Совета Білорусі, та у мене мандат просто забрали й не допустили до участи у другому турі. А Лукашенко взагалі анулював вибори як такі, натомість призначив депутатами тих, кого забажав.

"ЧАРКА І ШКВАРКА – СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ВІД ЛУКАШЕНКА"

– Пане Сергію, хотілося б почути бодай кілька слів щодо церковного питання в Білорусі. Храми відбудовуються?

– Відбудовуються, і ми раді, адже церкви залишаються на нашій землі. Питання в тому, що представники Московського патріархату використовують храми для розповсюдження колоніяльної доктрини серед білорусів. Абсолютно відсутня білоруська мова. А Білоруська Автокефальна Православна церква перебуває у підпіллі, її храми просто відібрали. Власне, БПС разом з БАПЦ складають кістяк Народної опозиції Республіки Білорусь. Служби проводяться просто неба, почасти їх розганяють за допомогою омонівців. І священики, і члени нашої партії добре знайомі з найбільшою тюрмою Білорусі, що зветься Володарка або ж Американка. Американкою її прозвали тому, що побудована у 30-ті роки минулого століття за зразком Чикагської тюрми кращим другом Берії (так само пособляв знищувати безневинних та "спеціалізувався" на жінках). Що мене вразило там, коли мене допитував офіцер КДБ: у його кабінеті висів величезний російський триколор. На мое запитання він відповів, що навчався у Російській Федеральній Службі Безпеки. Тоді я розповів, що вчився в українських колег та запропонував вивісити також український прапор. Зависла несподівана пауза.

– З якими політичними силами в Україні Народній опозиції Білорусі було б доцільно співпрацювати?

– Хотілося б співпрацювати з усіма правими та правоцентристськими партіями. Зазначу, що БПС позиціонує себе як консервативна правоцентристська. Ми звертаємося з пропозиціями про співпрацю до всіх. Періодично відправляємо молодь до України з метою здобуття досвіду роботи у структурах правих партій й національно-демократичних організацій. Створюємо патріотичні сайти. Складно буває організувати, наприклад, міжнародний семінар, оскільки це пов'язано з коштами. Та коли ми вже беремося за щось, то робимо це не заради галочки, як часто трапляється з офіційною опозицією, а заради того, щоб довести конкретну справу до переможного завершення. До речі, за останні 15 років за ті ресурси (за моїми даними, зі США надходило до офіційної опозиції по 40 мільйонів доларів, Євросоюз давав ще більше) можна було зробити три революції. Але зараз, коли я запитую у деяких західних чиновників: "А де ці гроші? Кому ви їх давали?", вони не знають, що відповісти, розводять руками. Тобто гроші просто зникли.

До речі, у мене викликає здорову заздрість те, що Україна має Службу Безпеки, котра діє в інтересах держави й нації. Якби у нас були такі офіцери на найвищих посадах, яким є, наприклад, голова СБУ Володимир Наливайченко, Білорусь була б вже іншою. У білоруськім КДБ майже немає білорусів. Я зазвичай висуваю вимоги, щоб допити і слідства щодо мене вели саме білоруси. І тоді починаються довгі пошуки хоча б однієї людини з білоруським прізвищем.

– Тим не менше, український обиватель, який хотів після Помаранчевої революції всього і одразу, заздрить соціальним стандартам Білорусі…

– Маю зазначити, що не все так невтішно у середовищі українських обивателів. Якщо раніше всі хвалили Лукашенка, то нині багато хто, побувавши в Білорусі й Росії, починає розуміти, що відбувається насправді. Так, трохи більша пенсія, трохи дешевше м'ясо і горілка (щоправда, вкрай низькоякісна). Соціальний стандарт Лукашенка – чарка і шкварка. Але окрім хліба насущного є ще такі фундаментальні поняття, як родина, традиції твого народу, його корені, його майбутнє, культура твоєї нації. Врешті-решт – свобода.

– Що відбувається з народжуваністю?

– Народжуваність невисока. У нас – близько 9 мільйонів і шістсот тисяч населення. Коли Лукашенко прийшов до влади, було понад 11 мільйонів. Але потім масовий виїзд людей на роботу за кордон та вимирання далися взнаки. Явище трудової міграції старанно приховується. Чиновники зі статистичних відомств прямо зізнаються, що їм заборонено повідомляти про справжні масштаби виїзду молодих працездатних людей з Білорусі – і в Росію, і на Захід.

– Чим живе білоруське село?

– Культивується певна зневага з боку чинної влади до села, хоча Лукашенко сам народився у селі. Нерідко трапляється публічне викривлення білоруської мови, яка ще збереглася у селах, але вони жорстко русифікуються. Усі знають, що чиновник, який пожартував білоруською мовою, може позбутися посади.

"НЕМАЄ ТАКОЇ КВІТКИ, ЯКУ НЕ МОЖНА БУЛО Б РОЗТОПТАТИ КОВАНИМ ЧОБОТОМ"

– Прикметно, що силові структури Білорусі забезпечені за найвищими стандартами. Лукашенко гарантує охоронцям режиму стабільне житло, високі зарплати та соціальні пільги. За статистикою, кожен десятий громадянин Білорусі працює в силових структурах. Лукашенко постійно готується до війни. Відбуваються навчання, тренування.

– Тобто президент Лукашенко завжди готовий до війни з власним народом? Адже зовнішніх конфліктів у Білорусі не передбачається.

– Так. Відбувається постійна демонстрація м'язів. Проходить демонстрація за участю трьохсот осіб, а готуються до неї силовики по півроку. Приїздять спеціалісти з Росії, тренуються спецзагони. До речі, на офіцерські посади здебільшого набирають не білорусів за національністю. Особливим попитом користуються росіяни, які побували в гарячих точках на кшталт Чечні.

У чім я бачу реальну провину тих людей, котрі представляють офіційну опозицію в Білорусі? Вони все це розуміють і не хочуть йти на жорсткий конфлікт з владою.

– Президент Лукашенко збирається посідати пост довічно?

– Може, він і хотів би піти. Захід йому пропонує такі умови й гарантії, що будь-який інший диктатор вже давно б відмовився від влади. Однак Росія тримає Лукашенка на гачку. Цей гачок складають і зниклі безвісти білоруські опозиційні політики; і утаємничені джерела фінансування приходу Лукашенка до влади; і його гроші в офшорних зонах. Ці три теми є найбільш дражливими для Лукашенка. І коли хтось із журналістів осмілюється порушити хоча б одну з них – починається істерика.

– Якщо говорити про те, хто винний у тому,що відбувається з Білоруссю, то чи не ховається відповідь на це питання у самій ментальності білоруського народу, який за поступливістю й м'якістю характеру либонь не має рівних у Східній Європі?

– Історична правда є в тому, що немає такої квітки, яку не можна було б розтоптати кованим чоботом. А білорусам випало бути найближчими сусідами Росії. Справді, білоруси дуже толерантний народ. Руйнація засад нашої нації розпочалася ще наприкінці XIX століття, коли було жорстоко придушене Російською імперією національно-визвольне повстання Калиновського. Початок XX століття видався ще складнішим, еліта була винищена. Далися взнаки розкуркулення, репресії (за офіційною статистикою – більше 2 мільйонів репресованих). Сталося так, що голодомор оминув білорусів. Нас розстрілювали і висилали до Сибіру, але голод не застосовували. Плюс війна. У нас чимало білорусів спершу підтримували німців (500 тисяч осіб, з яких до військових формувань входили близько 100 тисяч). Були всі ознаки громадянської війни. Партизани також не всі були радянськими. Люди боронили своє життя. А ще після війни 50 тисяч лісових братів аж до середини 50-х років боролися за визволення Білорусі від радянської влади. Та наш народ досі не знає своєї реальної історії. Історики і зараз можуть бути репресованими. Видати книжку на цю тему майже неможливо.

Звичайно, масштаби національно-визвольних змагань українців у лавах ОУН-УПА набагато більші. Українська нація подала світові безпрецедентний приклад вільнолюбства.

Я стою на позиціях оптимізму: вірю в національну волю, в традиції, в силу християнської правди. Не виключаю, що за національну свободу білорусам ще доведеться дорого заплатити, бо ж так просто Росія не відпустить. Можливо, це затягнеться у часі. Але я впевнений: після ночі настане день.

– Сердечна вдячність за розмову.

Розмову вела
Ольга ДУБОВИК

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

УРОКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ЯК ІСТОРИЧНА ФОРМА НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Великою заслугою керівництва Карпатської України було розуміння необхідності відновлення національної державності у формі Карпатської України. Адже у той час територія Україна була поділена поміж чотирма суміжними країнами-окупантами. Завдяки Акту проголошення Соймом державної незалежності Карпатської України створилися умови для формування історичної тяглості процесу українського державотворення, перерваного після поразки національно-визвольних змагань доби УНР (1917–1921 рр.). Оскільки провідні діячі Карпатської України твердо стояли на принципах Соборності України, то молода Карпатська Україна мала стати зародком майбутньої Української Самостійної Соборної Держави. Про це переконливо свідчить Конституційний закон, прийнятий 15 березня 1939 р. Соймом Карпатської України, яким затверджено: українську мову як державну, синю й жовту барви державного прапора, дотеперішній крайовий герб і Тризуб св. Володимира як державний герб, а також державний гімн: "Ще не вмерла України і слава і воля".

Рішення віденського арбітражу і напад угорських та польських терористів на молоду Карпато-Українську державу, підтриманий нацистською Німеччиною, Італією та "п'ятою колоною" в краю, були агресією проти українського народу і є свідченням того, що початком Другої світової війни для українства стало 15 березня 1941 р.

Неоціненну допомогу у становленні державності Карпатської України та у створенні парамілітарної організації "Карпатська Січ" надали провідні члени Організації Українських Націоналістів, досвідчені політики й військовики Олег Кандиба-Ольжич, Роман Шухевич, генерали Микола Капустянський та Віктор Курманович, полковник Микола Колодзінський – Гузар, Ярослав Барановський, Ярослав Оршан – Чемеринський, Зенон Косак, Степан Сулятицький, Микола Дорожинський та інші. Протягом 1934–1939 рр. на теренах Закарпаття було створено близько 200 низових осередків ОУН. Ідейно-світоглядною основою діяльності вояків "Карпатської Січі" та діячів назалежної "Карпатської України" у той період слугувала переважно ідеологія українського націоналізму. Героїчна оборона Карпато-Української держави продемонструвала великі державотворчі потенції УОН. Проголошення незалежної "Карпатської України, її героїчна оборона відбувалися під ідейно-світоглядним впливом ОУН.

Угорські танкетки на вулицях Хусту – столиці окупованої Карпатської України, березень 1939 р.

Саме завдяки рішучим організаційним і пропагандистським заходам, що здійснювалися зусиллями Проводу Українських Націоналістів (під орудою спочатку полковника Євгена Коновальця, а після його трагічної загибелі у Роттердамі, – полковника Андрія Мельника), серед світової української діаспори розпочався збір коштів для оборонців Карпатської України. У жовтні 1938 р. українська громада США передала для потреб Карпатської України 1152 долари. Американських українців підтримали українці Франції, що направили до Хусту 80.000 франків фінансової допомоги. Не залишилися осторонь й ветерани Української Стрілецької Громади у Канаді, котрі надіслали до Закарпаття 5.200 доларів США. У відповідності до тогочасного курсу долара це були значні кошти.

Члени української патріотичної організації у США – (ОДВУ) придбали в Хусті просторий будинок для потреб "Карпатської Січі", який був не лише краєвим штабом ОУН, а й центром усього українського національного руху.

ХРОНІКА БУРЕМНИХ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ 1938–1932 рр., пов'язаних із проголошенням Карпатської України

15 березня 1939 р. угорські терористи без оголошення війни перейшли кордони Карпатської України. Цього ж дня під гуркіт угорської артилерії й ревіння пікіруючих літаків розпочав роботу Сойм Карпато-Української Держави. Першим актом законодавства Сойму став його Перший закон, яким проголошувалась державна Незалежність Карпатської України.

Після прийняття головного закону держави Сойм одноголосно обрав президентом відродженої Української держави доктора Августина Волошина і затвердив Уряд на чолі з Юліаном Ревеаєм.

Від 15 березня до 14 квітня 1939 р. підрозділи Карпатської Січі вели тяжкі нерівні бої з угорськими й польськими окупантами. Українські підрозділи після відступу до Карпат перейшли на територію Польщі, були роззброєні, пограбовані і розстріляні польськими прикордонниками.

Карпатська Січ самовіддано боролася за свою країну, за свій народ. Звитяга, героїзм та самопожертва бійців і командирів не могли компенсувати відсутність всіх тих переваг у озброєнні, які були в супротивника. Карпатська Січ продовжувала партизанську боротьбу в гірських районах Карпат. У результаті цього першого передвоєнного міжнародного конфлікту, перед початком Другої Світової війни, карпатські українці втратили 5.000 життів.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ІСТОРИЧНІ УРОКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Героїчна Оборона Карпато-Української Держави є історичним уроком для всього українського народу. Цей урок диктує необхідність консолідації української нації, об'єднання національно-патріотичних сил, зміцнення української армії, підвищення обороноздатності Української держави в цілому, забезпечення національної безпеки.

У цьому контексті велике занепокоєння викликає діяльність представників так званого політичного русинства, що має яскраве сепаратистське забарвлення й фінансується імпер-шовіністичними колами нашого північно-східного сусіда. Політичне русинство загрожує національній безпеці, територіальній цілісності та державній незалежності України.

Обороняючи свою молоду незалежну державу, вояки "Карпатської Січі", в т.ч. й члени ОУН, першими у Європі із зброєю у руках виступили як супроти угорських фашистів, так і польських терористів, продемонструвавши усьому світові український патріотизм та непримиренність до будь-якої агресії.

Проголошення у 1939 р. Карпато-Української держави перетворило Україну із об'єкта у суб'єкт європейської політики. "Українське питання" знову було актуалізовано й включено до "порядку денного" європейської політики.

Лідери політичних партій державницького спрямування та керівники громадсько-політичних організацій, кожен посвоєму, готувалися до відзначення 70-річчя проголошення Карпатської України. На жаль, жодна із політичних партій та громадських організацій не змогли представити до Комісії з державних нагород при Президентові України подання для нагородження (посмертно) високими державними нагородами тих "січовиків", які в березні–квітні 1939 р. загинули, героїчно захищаючи незалежність Карпатської України. Ці високі державні нагороди можна було б вручити дітям, братам, сестрам чи онукам незабутніх вояків "Карпатської Січі".

Спираючись на історичний досвід Карпатської України, одним із основних завдань Української держави слід на сьогодні визначити забезпечення її національної безпеки, надійний захист свободи й незалежності української нації від будь-яких агресорів. У сучасних умовах, крім зміцнення Збройних Сил України, необхідною умовою виконання цього завдання є приєднання України до Євроатлантичної системи колективної безпеки – (НАТО) та до Європейської співдружності народів.

Віталій МАТЯШ,
журналіст, член оргкомітету Секретаріату Кабінету Міністрів з відзначення 70-ї річниці проголошення Карпатської України

ЛІТОПИС УПА

ХТО ВОНИ – ЦІ П'ЯТЕРО?

Йшов 1944 рік. Точилася війна, яку правильніше було б назвати страшною бійнею. Брат убивав брата, земляк продавав земляка.

...Одного дня червоні військовики вели чотирьох чоловіків і ще зовсім молоду вродливу дівчину вулиця Каменя-Каширського. Завівши в двір місцевого банку, здичавілі від крові і люті конвоїди облили дівчину бензином і підпалили...

Ось що розповідає про ці події жителька райцентру Катерина Гель, якій тоді було трохи більше десяти років. Вона почула від старших, що московські партизани забили в дворі банку кількох зв'язківців УПА. Коли українське військо погнало чужих партизанів з Каменя-Каширського, вбитих знайшли і вирішили поховати біля Іллінської церкви. Там побачила натовп людей, чимало вояків у формі УПА. На землі лежало четверо хлопців і одна дівчина, геть обпалена. Вояків поклали поруч, а дівчину – у них в головах. Так і поховали їх під салют вояків і сльози присутніх.

Згодом войовничі атеїсти знищили надмогильний хрест, а пізніше – проклали навпростець дорогу, і могила опинилася під асфальтом.

З настанням незалежності з братської могили знято асфальтно-кам'яний тягар.

У 1992 році завдяки зусиллям голови Камене-Каширського міжрайонного Товариства по охороні і реставрації воїнських могил Петра Левчука і за благодійні кошти громадян і організацій та спонсорську допомогу на могилі встановлено пам'ятник.

Але, на жаль, досі імена героїв невідомі. Тож прошу тих, хто прочитає цей матеріал, особливо людей старшого покоління, відгукнутися і надіслати свої спогади і фото тих років (фото поверну). Можливо, хтось знає імена загиблих в Камені-Каширському, координати рідних, пам'ятає подробиці смерті похованих тут.

Пишіть на адресу:
а/с 56,
м. Камінь-Каширський
Волинської області
44500
телефони:
мобільний – **8 096 252-84-98**
домашній – **8 03357 2-12-35**

В.ЮЩИК,
голова Камінь-Каширської районної організації КУН

НЕВСИПУЩІ БЕРЕГИНІ ЖИТТЯ

Славомир ЯВІР

Люди здебільшого знають прізвища лікарів.

А в цьому випадку майже ніхто з пацієнтів стаціонару не знає їхніх прізвищ, а лише ім'я й по батькові: Лідія Іванівна, Рома Василівна. Спеціалісти вищого класу хірургічного відділення івано-франківської центральної міської клінічної лікарні на вулиці Гетьмана Мазепи.

Звісно, не всі пацієнти знають, що завідувачка хірургічного відділення Лідія Дмитрів – депутат Івано-Франківської обласної Ради від Конгресу Українських Націоналістів. Мало хто знає, що в неї є висока державна нагорода – звання "Заслужений лікар України". Хірург Романія Матюшина також активна у громадських справах. Але найбільше віддає себе клопотам-турботам за пацієнтами, які щодня чекають її допомоги, підбадьорливого слова.

Вони обидві палко обстоюють національну єдність, на ділі доводять важливість боротьби за права і добробут незахищених простих людей.

Поруч із ними старанно трудяться молодші колеги – Оксана Глущук, Олег Дуб, Анатолій Богуш – депутат Івано-Франківської міськради, член міськвиконкому, кілька інших лікарів.

У хірургічному відділенні все завжди до блиску вимите. Охайне, затишне місце для відпочинку. На стінах – Матір Божа з Ісусиком на руках, Тарас Шевченко, Леся Українка. Щоп'ятниці священик править Служби Божі. Ще й розлогий вазон із широкими зеленими листками нагадує, що дерево життя треба доглядати і берегти.

м. Івано-Франківськ

Більш ніж півстоліття тому, у 1957 р., в Мюнхені, на сходах будинку, в дорозі до редакції "Українського самостійника", раптово помер професор Лев Ребет. Як ідеолог українського націоналістичного руху, він був відомий серед української еміграції на Заході. Будучи вже людиною літньою, мав тоді проблеми з серцем, його несподівана смерть в дорозі не викликала ніяких підозр.

Коли два роки пізніше, восени 1959 р., на сходах будинку, в якому проживав Степан Бандера – лідер радикального ОУН(р) – знайдено його мертвого, українська еміграція пережила шок. Ніхто не мав сумнівів, що це було вбивство, але поліційне слідство викрило тільки отруєння, злочинець був невідомий і справу незабаром закрито.

Володимир РОМАНЧУК

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

АНТИУКРАЇНСЬКИЙ ТЕРОР КДБ В ЄВРОПІ

Лев РЕБЕТ

У тодішній польській пресі ця подія мала також досить виразний відгомін. Інформації про нез'ясовану загибель лідера націоналістів супроводжувались інсинуаціями про особливі зв'язки Бандери з німецьким політиком професором Оберлендером. Читач польської преси мав винести переконання, що Степан Бандера був зліквідований як невигідний свідок якихось "темних справ" німецького політика.

Можливо, справа смерті видатних українських діячів залишалася б і досі нез'ясованою, коли б не дивовижна подія. Два роки пізніше публічну опінію Заходу сколихнула сенсаційна вістка: в руки західнонімецької поліції здався агент КДБ, який зізнався про таємні вбивства двох українських еміграційних діячів у Мюнхені.

Для українців у Польщі вісті про ці події не були доступні, хоча деякі люди передавали їх у спрощеній, частковій формі, усно на засаді довірености. Ширше події в Німеччині були і, можливо, залишаються досі, для більшості в Польщі невідомі. Наукова енциклопедія подавала, що Степан Бандера помер "в невияснених обставинах". Новіші видання подають, що був убитий совєтським агентом.

Після півстоліття приклад злочинних дій радянської системи проти української еміграції в Західній Європі (і не тільки) вказує на тодішні два різні світи, на дві системи моральних вартостей. Після розвалу "імперії зла" залишилась у спадщині "радянська людина" на великому просторі і у великій кількості. Це і сучасна Україна з її труднощами в побудові громадянського суспільства. Тисячі кадебістів, школених в дусі боротьби з українським "буржуазним націоналізмом", автоматично не змінили свого менталітету. Можливо, частина тепер зовнішньо перефарбована, знайшла собі місце в політиці, адміністрації, бізнесі, правоохоронних органах, та... мафійних структурах (бувший кадебіст з Білорусі загинув у Магдаленці під Варшавою у голосній сутичці з поліцією). "Радянська мораль" часів СРСР, яка за таємні вбивства "ворогів народу" дозволяла нагороджувати виконавців державними відзначеннями, була глибоко закорінена і до кінця не щезла.

БАНДИТСЬКЕ ОБЛИЧЧЯ ІМПЕРІЇ

Процес 1962 р. в Карлсруе – перед Найвищим судом ФРН, підготовлений і ведений був справно, з німецькою ретельністю. Засідання Трибуналу відбувалися зранку і після обідньої перерви протягом п'ятьох днів. Крім журналістів з преси і радіо, дуже багато осіб хотіло бути на цьому небувалому процесі – винятково під політичним і юридичним оглядами. У залі містилося 96 осіб. Місця були виділені для родин обох жертв і використані у значній кількості прихильниками С.Бандери. Німецькі студенти права боролися, щоб бути на процесі хоч півдня. З української преси (західної) найобширніший, детальний репортаж з процесу поміщений був у "Сучасності" в 11 і 12 числах за 1962 р.

Короткий акт оскарження обвинувачував підсудного Богдана Сташинського за ведення розвідувальної діяльности на терені ФРН і вбивство Льва Ребета 12 жовтня 1957 р. та Степана Бандери 15 жовтня 1959 р.

Зізнаючись перед судом, Сташинський розповів, що він народився 4 листопада 1931 р. в селі Борщовичі Львівської області. Батьки бідні, але національно свідомі селяни. Молодша сестра активно співпрацювала у п'ятдесятих роках з українським підпіллям. Половина села – це були поляки, які до війни знаходилися в упривілейованому становищі. Після закінчення школи в "Борщевицях" (таку назву вживав Сташинський) навчався у Львові, де почав студії на математичному факультеті. Як студент часто їздив "на зайця" (без квитка) додому по харчі. Весною 1950 р. його зловила транспортна міліція. Викликали в львівську міліцію, де капітан Ситниковський, не згадуючи про транспортну подію, почав розмову про українське підпілля в Борщовичах. Повідомив, що КДБ знає про співпрацю його молодшої сестри з підпіллям і про симпатії батьків до підпілля. Сташинському поставлено дилему: або піде на співпрацю з КДБ, або спричиниться до покарання сестри 25 роками ув'язнення і до заслання всієї його родини в Сибір; а йому самому загрожує також 25 років ув'язнення. Згода на співпрацю мала запевнити безкарність його сестри-підпільниці і сім'ї. Тоді він вибрав співпрацю і мав збирати інформації в селі та околиці і перевіряти ті інформації, які КДБ вже отримав іншими шляхами.

З літа 1950 р. Сташинський стає слухняним співробітником і передає в КДБ вісті зі свого села про діяльність підпілля. Згодом отримує поважніше завдання: включитися в підпільну групу в селі і розвідати про обставини вбивства радянського "протинаціоналістичного і протицерковного письменника" Ярослава Галана. Використовуючи зв'язки своєї сестри, Сташинський легко дістався до "лісу", саме до цього відділу, де перебував вбивця Галана – Стахур. В лісі він на власні очі бачив, як керівник групи власноручно задушив дванадцятирічного хлопця, якого підозрювали у шпигуванні місця постою повстанців. Цю кошмарну подію Сташинський кілька разів нагадував перед судом, ніби на виправдання своєї згоди на співпрацю з КДБ. Через кілька місяців викрався з лісу і склав точні інформації. Стахура пізніше схоплено, "але не внаслідок моїх інформацій", – виправдовував себе Сташинський перед німецьким судом. З цього часу він став постійним "таємним співробітником" КДБ з місячною платою 900 крб. Брав участь у ліквідації повстанських відділів у західних областях України до літа 1952 р.

Пізніше проходить двоолітній шпигунський вишкіл у Києві. Вчиться фотографування, шоферування, володіння ручною зброєю. Вивчає німецьку мову, погодившися працювати як агент у Західній Німеччині. Для нього приготовили "біографію" на прізвище Йозеф Леманн і перекинули без контролю через кордон до Польщі. Опинився у Старгарді Щецінському і тут перебував під прізвищем Броніслава Качора кілька тижнів, щоб на місці вивчити "легенду Й.Леманна". Пізніше був перекинутий біля Франкфурту, знов без контролю, у Східну Німеччину, де його перебрав берлінський опікун з КДБ "Сергей". Він завіз Сташинського до "ізольованої зони" у Берлін-Карлгорст і помістив у законспірованій квартирі. У цій зоні містилася також радянська комендатура. Пізніше побував ще в інших містах Німеччини, а також Щеціні. Кілька місяців 1955 р. працював у східнонімецькому місті Цвікау як фрезерувальник. Згодом отримав відпустку на відпочинок до Чорного моря. Побував у Львові й за намовою старшої сестри відвідав рідне село, бо "родина йому все простила". Підпілля тоді вже не існувало.

З Берліна в 1956 р. їде до Мюнхену зустрітися з іншим радянським агентом – "Надійчином", який працював тоді у видавництві "Український самостійник". Сташинський завозив йому гроші, а від нього отримав передачу з інформаціями, які перевозив до Берліна у валізі з подвійним дном. При наступних виїздах мав ще доручення вкидати у поштові скриньки листи, адресовані різним українським емігрантам, одноразово 30–50 листів. Для "Надійчина" (справжнє прізвище Іван Бісага) Сташинський привозив листи від родини в Україні. Бісага просив Сташинського передати "Сергею", щоб його перевели з Мюнхену до Східного Берліна, мовляв, за ним стежать американці. Завданням Бісаги було схопити Льва Ребета – редактора часопису – живим, при допомозі насонного порошка.

При таких виїздах Сташинський зустрічався ще з одним чоловіком у Мюнхені, якого мав вербувати до агентуральної діяльности. Під час процесу, на прохання суду, не виявлено прізвища чоловіка, який був під більшовицьким тиском, бо його дружина й дитина жили у східній зоні Німеччини.

У частих виїздах у Мюнхен виконував ще цілий ряд дрібних розвідувальних чи дезінформаційних завдань, напр., мав вислідити, де проживав видавець "Українського самостійника", або на доручення "Сергея" "загубити" гумові печатки видавництва у кав'ярні, де часто заходили працівники "Українського самостійника". Його начальство з КДБ і "Сергей" особисто постійно втовкмачували потребу "збирання інформації про зв'язки українських емігрантів з американськими і західнонімецькими розвідувальними службами, хто від кого бере гроші і скільки".

ПІДГОТОВКА І ВБИВСТВО ЛЬВА РЕБЕТА

У 1957 р. Сташинський дістав від "Сергея" завдання вислідити в Мюнхені Ребета, людину діяльну на ідеологічній ділянці, теоретика еміграції. Отримав світлину, точний опис людини, приватну адресу й адреси редакцій, де працював Ребет. "Сергей" при кожній розмові повторював Сташинському, що керівники еміграції обдурюють простих емігрантів щодо становища в СРСР. Ці керівники є ворогами народу, вони застосовують погрози і насильства супроти тих, які хотіли б повертатися на батьківщину, вони вербують людей для західних розвідок і ці люди займаються шпигунством в СРСР. Ворогів, які не хочуть порозумнішати, треба фізично ліквідувати.

Сташинський у Мюнхені поселяється в готелі, з якого може обсервувати будинок з приміщеннями "Українського самостійника" на Дахауерштрассе. По кількох спробах, вислідив квартиру Ребета і зробив фотографії. У вересні 1957 р. – зустріч Сташинського і "Сергея" з "чоловіком з Москви" в "ізольованій зоні" радянської комендатури в Берліні. Там "Сергей" знов говорив, що тих емігрантських керівників, які не хочуть порозумнішати, треба ліквідувати. Тоді справи з емігрантами підуть легше. Такі погляди він висловлював при кожній зустрічі і розмові зі своїм "підопічним", а слово "ліквідувати" було його поточним висловом. "Чоловік з Москви" показав отруйний пістольшприц і дав Сташинському зрозуміти, що тим має вбити Ребета. До тої зустрічі всі розмови на цю тему мали радше теоретичний характер, а тепер побачив, що справа стала серйозною і зрозумів, що мусить виконати доручення, хоч воно було дуже неприємне для нього. Він тоді був уже переконаний, що "ворогів та зрадників народу" треба знищувати, бо тоді інші емігранти не будуть ворогами СРСР і повернуться на батьківщину.

"Москвич" пояснив Сташинському функціонування пістоляшприца: при допомозі сильної пружини розривається скляна ампулка з отруйною рідиною, яка перетворюється в пару, людина втрачає свідомість, її кровоносні судини раптово якнайщільніше звужуються, при чому паралізується серце і жертва помирає на серцевий інфаркт; смерть приходить не пізніше десяти хвилин. Ампулка насаджена як стрільно на горішньому кінці двадцятисантиметрової алюмінієвої трубки; після розриву ампулки дрібненькі скалки скла залишаються на лиці жертви або падають на землю. Тому найкраще стріляти в груди, бо тоді нема жодних слідів. Годинудві перед замахом треба вжити протиотруйну пілюлю, а після атентату роздушити іншу ампулку з протиотруйною речовиною, випари якої цілковито нейтралізують отруту з пістоля-шприца. "Сергей" пояснив, що зброя є якнайпевніша, бо її застосовано вже декілька разів з абсолютним успіхом.

Друкується за виданням:
"Український Альманах–2007".
Варшава.
Збережено правопис оригіналу

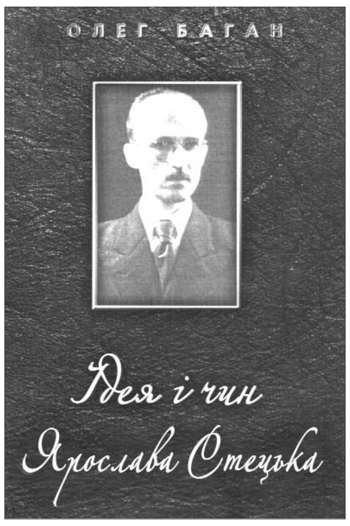
Далі буде.

Іван АНДРУСЯК

НОВІ ВИДАННЯ

ГУМАНІЗМ ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА

Ім'я Ярослава Стецька закономірно належить до шерегу тих світлих історичних особистостей, яких, без перебільшення, знають усі. Ще б пак: член Проводу ОУН (1939), Голова Державного правління (уряду) новопроголошеної Української держави (1941), член Бюро Проводу ОУН (1945), керівник Антибольшевицького Блоку Народів (1946 – 1986), організатор Світової антикомуністичної ліги (1967). Однак про те, ким насправді був цей непересічний чоловік і що він зробив для України, досі інформації як для широкого загалу, так і для мислячої, інтелектуальної української верстви відверто замало. Тож мусимо радіти кожному новому виданню, яке виливає світло правди на цю особистість, – тим паче, якщо це видання з любов'ю підготовлене, фахово зріле й науково обґрунтоване. Саме таким бачиться публіцистичний нарис доцента Дрогобицького педагогічного університету ім.І.Франка Олега Багана "Ідея і чин Ярослава Стецька" (Київ, 2008).

Передовсім автор докладно аналізує політичну біографію Ярослава Стецька, наголошуючи на послідовності його революційної діяльності й викристалізованості переконань. Тут дуже доречна цитата з виступу юного ще лідера на суді з приводу атентату польського міністра-українофоба Перацького (виконав цей атентат бойовик Григорій Мацейко, однак поляки заарештували й судили всю верхівку ОУН): "Я висунув у своїй діяльності тезу, що Україна має стати ідейним, моральним і культурним центром, довкруги якого повинні зосереджуватися змагання інших поневолених народів, що Україна має бути їх ідейним і моральним провідником у їхніх визвольних змаганнях... Смислом мого цілого життя було, є і буде: Україна вільна, Україна Соборна, Україна без холопа і пана. Я вірю в перемогу, я вірю так сильно, що можна вмерти. З цього шляху мене не заверне ніщо, ані тортури, ані пекло тюрем, ані смерть".

Сформулювавши таким чином своє життєве кредо, Ярослав Стецько був вірний йому все життя – досить згадати його активну дипломатичну діяльність у повоєнний період, спрямовану не просто на боротьбу з людиноненависним комунізмом, а передовсім на те, щоби саме Україна стала центром цієї праведної боротьби.

Основні розділи книжки Олега Багана присвячені аналізові публіцистичного і політологічного доробку Ярослава Стецька. Прикметно, що всебічно осмислюючи його ідеї й органічно "прикладаючи" їх до потреб сьогодення, автор насамперед наголошує на цілісності світогляду визначного політика, на тому, що Стецько все розглядав передовсім "з точки зору інтересів Нації, її цілості і здоров'я. Це органічне співіснування інтересів нації і людини". На прикладі Ярослава Стецька автор робить висновки про високу гуманістичність націоналізму як ідеї та практики – всупереч популярним чомусь нині "запевнянням" ліберальних теоретиків.

"Перед Україною велике революційне завдання: оновлення духове, моральне, ідейне, патріотичне й релігійне вільних народів. Можливо, що для цього призначив нас Господь йти крізь терня й муки до лаврового вінка!" – писав Ярослав Стецько. Такі книжки, як студія дрогобицького науковця Олега Багана, незайво переконують нас у тому, що визначена великим національним політиком місія нікуди від нас не ділася, вона актуальна й нині, і лише від нас самих залежить, чи буде вона втілена в життя.

P.S.: Замовити книжку можна, звернувшись до редакції "Нації і держави" або до секретаріату Конгресу Українських Націоналістів.

ВІД АВТОРА

"ГОЛУБ НА ЧЕРЕШНІ, ГОЛУБКА НА ВИШНІ..."

Іван АНДРУСЯК

...І все ж Тарас Шевченко – за своїм художнім мисленням – не був драматургом. Принаймні я його так відчуваю: адже драматургові перш за все притаманне "мислення дією" – а він мислив образами і, як великий поет, дуже тонко відчував "слово мовлене й слово недомовлене", а як великий художник ідеально бачив насамперед "картинку" дії.

Однак усе, створене Тарасом Григоровичем, позначене безсумнівною "печаттю генія" – і драма "Назар Стодоля" тут не виняток. Недарма-бо ціле століття вона була – та й досі залишається – одним із найулюбленіших текстів для народних постановок.

Фрагмент вистави

Нині в Театрі Франка з успіхом іде прем'єрна вистава "Назар Стодоля" в постановці Юрія Кочевенка. І вона переконливо доводить, що авангардисти дарма цю п'єсу "списали з рахунку" – її цілком можливо вирішувати далеко не лише в "народницькому" дусі.

Власне кажучи, Кочевенко насамперед дуже тонко вловив оті дві ключові особливості Шевченкового мислення – образність і візуальність. І саме від них відштовхнувся у своїх пошуках, представивши нам цю, здавалося б, "безнадійно традиційну" п'єсу як... лицарську баладу! Відтак, хоч у Шевченка дія відбувається на звичайному хуторі, тут з'явилися декорації в стилі середньовічного лицарського замку (але не без очевидних рис української народної традиції – бо насправді цей "замок" виявляється лише побільшеним... вертепом!). І ще тут з'являються розкішні костюми – такі вже розкішні, що в подібних насправді не ходив і гетьман, не кажучи вже про рядових козаків...

Ми всі добре пам'ятаємо сюжет Шевченкової п'єси: сотник Хома Кичатий мешкає на власному хуторі з дочкою Галею і ключницею Стехою. Галя любиться з молодим козаком Назаром Стодолею, який колись у бою врятував Хомі життя, і той обіцяв видати дочку за нього. Проте Назар бідний, як церковна миша, – а тут до Галі "підбиває клинці" сам чигиринський полковник. Ну, і Хома на його багатство й спокушається...

Юрій Кочевенко натомість усе вирішує по-іншому: в його постановці нема жоднісінького бідного козака. І свати, які приходять від полковника, і "масовка", і всі-всі зодягнені так, що очей не відірвеш. "Картинка" ідеальна! Навіть отой злощасний "байбарак", який Стеха випрошує в Галі, має вигляд найрозкішнішої шуби з найдорожчого хрещатицького бутіку.

Отже, режисер таким чином виводить конфлікт вистави поза традиційні рамці "молодий, але бідний – старий, але багатий" – тут-бо багаті всі. А ще режисер якнайповніше використовує ту щасливу в Шевченка деталь, що дія відбувається саме на Різдво, – і ось уже на сцені дивовижні колядники й ефектні персонажі вертепу. Вони такі яскраві й характеристичні, так талановито обрамлюють дійство, що від нього направду очей не відірвеш. І ще – дивовижні шабельні бої в постановці Володимира Абазопула!

Проте ми ж за всім цим видовищем не забуваємо про головне: якщо "багатство й бідність" тут не конфлікт – то в чому ж конфлікт?

А конфлікт розкривається насамперед почерез майстерну гру народного артиста України Леся Задніпровського в ролі Хоми Кичатого. Він постає у виставі зовсім не засліпленим жадобою багатства чи влади сотником, який заради своєї сумнівної мети готовий пожертвувати щастям рідної дочки, – ні, він тут направду люблячий батько й мудрий чоловік, який добачає в людях те, чого просто не може добачити наївна закохана Галя.

Проте є у цій виставі й ще один – глибший конфлікт, і щоби збагнути його, треба знати історію. Бо ж Україна початку сімнадцятого століття, коли відбувається дія "Назара Стодолі", – це переддень великих кривавих битв. Їхнє передчуття в постановці Юрія Кочевенка передане хоч і не зримо, але відчутно – воно в якійсь нібито непоясненній, нібито безпричинній на перший погляд тривозі, яка буквально простромлює все дійство, знаходячи своє втілення не лише в трохи нервовій поведінці персонажів, а насамперед у хореографічних вертепних номерах, ключовим персонажем яких є Смерть, довкола якої все й "крутиться". Порозмисливши над цим, доходиш іще одного висновку: Хома Кичатий знає, що робить, прагнучи віддати дочку за чигиринського полковника. Він-бо намагається убезпечити свою єдину дитину! Бо Назар хоч у житті "ні риба, ні м'ясо" – але ж у бою він неабиякий відчайдух; недарма ж самому Хомі життя врятував. А відчайдухи в тих боях складуть голови першими. Полковники ж принаймні виживають...

...Після перегляду вистави мені кілька днів "крутилася" в голові – та й досі ще "крутиться" – дивовижна народна пісня в блискучому виконанні Тараса Постнікова, якою було обрамлене дійство:

Голуб на черешні,
Голубка на вишні.
Розкажи, коханий,
Що маєш на мислі...

Залучення її – це була одна з найбільших знахідок, яка перетворила прем'єру "Назара Стодолі" в Театрі Франка на незабутню.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 7 000 примірників
Ціна договірна